

2 priedas. Tekstai grupėms.

Tekstas 1 grupei

Kaip apsaugoti vaikus nuo internete slypinčių pavojų?

Kas antras Europos vaikas reguliariai naršo internete, tampančiame svarbiausia jaunosios kartos komunikacijos priemone. Vis dėlto internete lengvai pasiekiami ir pornografinio ar prievartinio pobūdžio informacija. Kaip apsaugoti vaikus nuo tamsiosios interneto pusės, nesiimant cenzūros ir nepažeidžiant išraiškos laisvės? Europos Parlamentas siūlo papildyti jau galiojančias taisykles.

Technologijoms imlūs vaikai kibernetinėje erdvėje dažnai gaudosi geriau už savo tėvus. Vaikai internete jau praleidžia daugiau laiko nei prie televizoriaus ekrano. Vis dėlto nusikaltėliai vis dažniau ieško aukų internetu. Pedofilas pokalbių kambaryje ar interneto žaidime gali lengvai apsimesti kažkuo kitu.

Nors patikimos statistikos nėra, Airijoje, Danijoje, Islandijoje, Norvegijoje ir Švedijoje vykdyta apklausa rodo, kad 24 proc. internete besilankančių vaikų buvo sulaukę nepageidaujamo seksualinio dėmesio. 34 proc. vaikų sulaukė pasiūlymų susitikti, o 22 proc. tą ir padarė. Leisti vaikui be priežiūros naršyti internete šiandien kone prilygsta leidimui naktį vaikščioti vienam tamsiomis miesto gatvėmis.

Kokių priemonių imtis?

Interneto tiekėjų savireguliacija ir elgesio kodeksai nesugebėjo užtikrinti pakankamo saugumo lygio. 1998 m. ES pasiūlė rekomendacijas dėl mažamečių apsaugos, šiuo metu vykdoma 2005–2008 m. programa „Saugesnis internetas“. Dėl nepaliaujamo technologijų vystymosi prireikė naujų rekomendacijų – šiuo metu dėl jų diskutuojama ES institucijose.

EP Kultūros komitete patvirtintame Prancūzijos liberalės Marielle de Sarnez pranešime pabrėžiamos trys svarbiausios sritys. Priemonių turi imtis interneto pramonė (automatiniai filtrai, blokavimo sistemos, privalomas registravimasis), tėvai ir mokytojai (vaikų informavimas apie interneto pavojus) bei valdžios institucijos (informacinės kampanijos bei kontrolė).

„Karštosios linijos“ ir saugūs interneto domenai.

Europos Parlamentas ragina Komisiją surengti Europos informavimo kampaniją, kurios metu visuomenė būtų išpėjama apie interneto keliamus pavojus. Daugelyje valstybių jau organizuojamos kampanijos ir veikia „karštosios linijos“, kuriomis paskambinus galima pranešti apie nelegalią ar įtartina veiklą internete. 2005 m. gauta apie 65 tūkstančių tokių skundų.

Kadangi kai kuriose ES šalyse tokių linijų iki šiol nėra, europarlamentarai siūlo sukurti bendrą europinį telefono numerį. Kitas pasiūlymas – saugios nuolat tikrinamos svetainės su vienu domeno vardu, tokiu kaip pavyzdžiui „kid“. Tačiau, pasak parlamentarų, „prevencija ir didesnė tėvų kontrolė visada bus geriausias būdas apsaugoti vaikus nuo interneto keliamų pavojų“.

Šaltinio nuoroda: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+IM-PRESS+20061129STO00721+0+DOC+XML+V0//LT>

Tekstas 2 grupei

Neišsipildę norai gena į virtualią erdvę

Rugilė Gaidukaitė, Danutė Jonušienė („Gyvenimo būdas“)
(Straipsnio ištrauka)

Turiu keturis šimtus draugų, bet manau, kad reikia nusipirkti šunį, nes jaučiuosi vieniša. Taip prisipažino viena socialiniame tinklalapyje „Facebook“ užsiregistravusi mergina. Ji skaudžiai nusivylė supratusi, kad gyvenimas ir bendravimas internete tik sukuria iliuziją, kad turi daug draugų.

G.Martirosianaitė internete nebūna visiškai atvira: „Man juokinga, kai žmogus skelbia kiekvieną savo žingsnį“. M.Patašius

Lietuvoje lyg virusas plinta bendravimas socialiniame tinklalapyje „Facebook“. Ne tik tai jame, bet ir kituose panašiuose interneto tinklalapiuose žmonės buria draugus, bendraminčius, dalijasi naujienomis, idėjomis. Kai kurie tokių tinklalapių mėgėjai jau tapo savotiškais kolekcininkais – siūsdami kvietimą draugauti net ir visiškai nepažįstamiems žmonėms, jie siekia savotiškų rekordų, rungtis tarpusavyje, kuris surinks didesnę draugų skaičių. Kai kurie žmonės taip įlinka į pažinčių svetaines ar socialinius tinklalapius, kad be virtualios erdvės nebesijaučia laimingi. Psichologams kelia nerimą tai, kad, praleisdami daug laiko internete, žmonės atbukina bendravimo įgūdžius. Kai kurie jų susikuria iliuziją, kad yra didelės bendruomenės ašis, apie kurią sukasi pasaulis.

Yra ir tokių, kurie nuolat jaučia būtinybę pranešti kitiems apie save, nes bijo, kad kiti gali juos pamiršti. Tokia būseną gali būti sunkiai įveikiamos priklausomybės pradžia. Jos požymiai – kaip ir kitų su abstinencijos krize susijusių ligų: padidėjęs dirglumas, nemiga, dingęs apetitas, išsekimas, įkyrios mintys. Ciuricho (Šveicarija) universiteto mokslininkai nustatė, kad nė karto jokiam socialiniame tinklalapyje neužsiregistravę žmonės yra kur kas laimingesni ir daugiau pasiekę gyvenime nei tie, kurie tai daro nuolat. Todėl, pasak specialistų, ir atsiranda nemažai tokių, kurie teigia, kad turi šimtus draugų, tačiau neturi su kuo išsikalbėti.

Italų psichiatras Federico Tonioni įspėjo, kad keturiems iš dešimties socialinių tinklalapių vartotojų gresia pavojus susirgti. Pavojaus riba peržengiama tada, kai žmogus nė dienos negali

praleisti neapsilankęs svetainėje. „Internetas įtraukia kaip alkoholis ar kvaišalai – gali atsirasti rimta priklausomybė ir prasidėti asmenybės susidvejinimas“, – aiškino italų psichiatras.

Romos Agostino Gemelli klinikos, kurioje įkurta „Facebook“ priklausomybės ligų ambulatorija, gydytojas F. Tonioni tikino, kad toks žmogus, kelias dienas neturėjęs galimybės naršyti internete, gali patirti vadinamąją abstinencijos krizę.

Negavęs įprastos virtualaus bendravimo dozės, jis gali skūstis pablogėjusia sveikata, apetito praradimu, dirglumu, nervingumu. Tačiau atsikratyti socialinių tinklalapių priklausomybės nelengva. Sunkiausia suderinti du dalykus – jaustis laimingiems ir apsieiti be virtualaus bendravimo.

Šaltinio nuoroda: <http://www.lrytas.lt/-12507537421250474930-socialinio-tinklo-facebook-vartotojai-v%C4%97l-internetini%C5%B3-suk%C4%8Di%C5%B3-taikiklyje.htm>

Tekstas 3 grupei

Internete mažiau nuoširdumo

Ką socialiniame tinklalapyje veikia žinomi žmonės? Mezga naujas pažintis ar bendrauja tik su tais, kuriuos pažįsta?

Skaiva Jasevičiūtė, laidų vedėja:

„Socialiniame tinklalapyje užsiregistravau tik dėl to, kad tai dabar madinga. Kolegos ir bičiuliai vis ragino tai padaryti, žadėjo, kad rasiu ne vieną įdomybę. Įkalbėjo. Iš pradžių nesupratau, ką čia veikti, vėliau įpratau ir net radau naudos. Čia seku renginių skelbimus, su draugais žaidžiu pokerį, tinklalapis primena man jų gimtadienius.

Socialiniame tinklalapyje bendrauju kitaip: tai vieta, kur esi matomas ne dviem artimiems žmonėms, o keliems šimtam pažįstamų. Nuoširdumo internete nebūna labai daug. Tiesa, pokštauju taip pat kaip ir realybėje, kartais net kandžiau. Draugauju čia tik su tais, kuriuos pažįstu. Romantiškų santykių internete neįsivaizduoju: man šie dalykai turi vykti tik realybėje. Tiesa, malonu, kai kas nors pakomentuoja smagią mintį ar juoką – tai dalijimasis dėmesiu užsiėmusiame ir technologijų pagrūstame pasaulyje. Internetas niekada neatstos tikro ir šilto bendravimo, bet kartais nėra iš ko rinktis.“

Gabrielė Martirosianaitė, „Mis Lietuva 2008“:

„Facebook“ socialiniu tinklalapiu pradėjau naudotis prieš trejus metus, kai gyvenau Japonijoje. Ten visi tai darė jau seniai, tik Lietuvoje jis buvo nepopuliarus. Draugai, kuriuos ten susiradau, mane užregistravo, kad susisiektų, kai būsiu išvykusi į Lietuvą. Tame tinklalapyje yra užsiregistravusios ir visos konkurso „Mis pasaulis“ dalyvės, džiaugiuosi, kad galiu su jomis susisiekti.

Bendrauju tik su pažįstamais, naujų pažinčių neieškau. Pastebėjau, kad kai kurie žmonės virtualioje erdvėje tampa drąsesni. Aš internete nebūnu visiškai atvira – man juokinga, kai žmogus skelbia kiekvieną savo žingsnį.“

Kita nuomonė:

„Facebook“ ir kitų socialinių tinklalapių vartotojų elgesį tyrinėja vis daugiau mokslininkų. Ne visi jie skelbia internautams nepalankias išvadas.

Sociologai, tyrinėję „Facebook“ vartotojų veiksmus, linkę daryti išvadą, kad šis socialinis tinklalapis dažniau naudojamas išsaugoti ir stiprinti jau egzistuojančius ryšius nei ieškoti naujų.

Taip pat žmonės mieliau ieško tinklalapio vartotojų, su kuriais juos kada nors siejo bendra veikla, darbas, mokslai, o ne kviečia draugauti tuos, su kuriais nėra bendravę gyvai.

Socialinių tinklalapių mėgėjus galima suskirstyti į kelias rūšis: pasyvūs stebėtojai, aktyvūs nariai, noriai besidalinantys savo gyvenimo faktais ir stiprinantys ryšius internetinėje erdvėje, bei žmonės, kurie labiau mėgsta dalintis nuorodomis nei pasakoti apie save.

Kai kurie sociologai mano, kad veiksmai socialiniuose tinklalapiuose išplėšia žmones iš realybės ir perkelia į virtualią erdvę, kur susikuriamas kitas gyvenimas. Veiksmai, ryšiai, bendruomeniškumas internete kuriamas tokiais pat principais kaip ir kasdieniame gyvenime, bet kitomis technologijomis.

Interneto tinklalapiuose, kaip ir realiame gyvenime, buriama į „kavos gėrimo pertraukėlių grupes“, lygiai taip pat skiriamasi, taikomasi, apkalbama, gaunami darbo pasiūlymai, pasakojami svarbūs gyvenimo įvykiai.

Be to, teigiama, kad aktyvūs „Facebook“ nariai socialiai aktyvesni ir už interneto ribų.

Faktai ir skaičiai:

* Jeigu „Facebook“ svetainė būtų valstybė, pagal populiaciją pasaulyje ji užimtų ketvirtąją vietą – šis socialinis tinklalapis turi apie 350 milijonų narių. Pusė jų tinklalapyje apsilanko kasdien.

* Tipiškas „Facebook“ vartotojas šioje virtualioje bendruomenėje praleidžia bent 50 minučių kasdien, turi apie 130 draugų.

* 20 proc. žmonių įvykius „Facebook“ erdvėje mini kaip priežastį, dėl kurios siekia skyrybų. Dažniausiai pasitaikanti – sutuoktinių dalyvavimas nederamuose pokalbiuose apie seksą su žmonėmis, su kuriais nereikėtų to daryti.

* „Facebook“ puslapį turi ir Dievas.

* Šiame socialiniame tinklalapyje populiariausias – jau mirusio atlikėjo Michaelo Jacksono puslapis, sąrašo pradžioje atsidūrė ir aktorius Vinas Dieselis, JAV prezidentas Barackas Obama, „CocaCola“, „Nutella“, pica, daktaras Hausas, Cristiano Ronaldo, Rihanna, „Simpsonai“, „Šeimos bičas“.

Šaltinio nuoroda: <http://www.lrytas.lt/-12507537421250474930-socialinio-tinklo-facebook-vartotojai-v%C4%97l-internetini%C5%B3-suk%C4%8Di%C5%B3-taikiklyje.htm>

Tekstas 4 grupei

Kodėl kai kurie žmonės nukenčia nuo interneto?

(Straipsnio ištrauka)

Užsiregistravę įvairiuose socialiniuose tinklalapiuose žmonės gali bendrauti neiškėlę kojos iš namų. Virtualioje erdvėje patogų pasislėpti nuo šeimos rūpesčių ar konfliktų. Žmogus gali įnikti į tinklalapį taip pat lengvai, kaip ir į televizorių. Ilgainiui prastėja gyvo bendravimo įgūdžiai, kompiuteris tarsi pasiglemžia žmogų. Tai gali tapti priklausomybe, bėgimu nuo nemalonių santykių. Būna ir taip, kad po darbo grįžęs namo žmogus iškart pasineria į internetinį bendravimą ir nekreipia dėmesio, kas vyksta jo artimoje aplinkoje.

Vieniems bendrauti su keliais šimtais draugų yra lengva, o kitiems – sunku. Kodėl? Bendravimas virtualioje erdvėje yra paviršutiniškas, nors kartais laukia ir smagūs netikėtumai. Pavyzdžiui, galima sutikti savo vaikystės draugą ar bendraklasį, pasikeisti telefonais, adresais.

Žmonės skiriasi vieni nuo kitų. Vieni gerai jaučiasi išlaikydami tam tikrą atstumą su savo draugais ir turėdami galimybę bet kada nutraukti šiuos santykius. Jie gali užmegzti daug pažinčių, bet jos labai paviršutiniškos ir niekuo neįpareigojančios. Yra ir tokių asmenų, kuriems būtinas labai intensyvus ir artimas ryšys su kitais. Iš tikrųjų žmogaus galimybės ribotos – gerų ir ištikimų draugų nebūna daug, nes nėra tiek jėgų, laiko ir galimybių puoselėti tokią draugystę. Geriausi draugai būna keli, o kiti – geri pažįstami.

Kokiems asmenims labiausiai reikia specialisto pagalbos? Dažniausi skundai – nerimas, nuovargis, apatija. Yra klientų, kurie jaučiasi sukrestai ir sielojasi dėl to, kad jiems nepavyksta susirasti internete partnerio. Arba užmezgę lengvabūdiškus santykius išsigąsta, kai juos užklumpa stiprios emocijos, įvairūs keblumai, apsunkinantys gyvenimą. Ieškodami romantiškų ar seksualinių santykių jie vis labiau naršo pažinčių svetaines. Toks būdas susipažinti nėra blogas. Tačiau skausmas ir nusivylimas dėl nepasisekusių ryšių dažnai sustiprina poreikį ieškoti naujų pažinčių. Kai toks elgesys tampa neapgalvotas, chaotiškas, būna susijęs su nepamatuotais lūkesčiais – tai dar vienas priklausomybės požymis.

Labiausiai tai pažeidžia žmones, pasiduodančius kitų įtakai, tuos, kuriems sunku apginti savo interesus. Pavyzdžiui, tokie žmonės linkę įsimylėti bet ką. Jie gali intymiai bendrauti su tais, kuriais dar nepasitiki. Tokie asmenys nesugeba sustabdyti tų, kurie pažeidinėja jų ribas, duoda tikėdamiesi, kad kažką gaus už tai mainais.

Šaltinio nuoroda: <http://www.lrytas.lt/-12507537421250474930-socialinio-tinklo-facebook-vartotojai-v%C4%97l-internetini%C5%B3-suk%C4%8Di%C5%B3-taikiklyje.htm>

Tekstai 5 grupei

Socialinio tinklo „Facebook“ vartotojai – vėl internetinių sukčių taikiklyje lrytas.lt

Socialiniame tinkle „Facebook“ aptikta nauja pavojinga programa, vagianti naudotojų prisijungimo duomenis. Pikantišku vardu „sex sex sex and more sex!!“ pavadinta programa nukreipia į „Facebook“ kopiją „Fucabook.com“, kurioje prašoma naujai įvesti prisijungimo vardą bei slaptažodį. Paklusių vartotojų duomenis pasisavina piktavaliai.

„Apsisaugoti nuo tokio tipo pavojų norintys vartotojai turėtų būti, kiek įmanoma, atidesni. Tai gali kurti laiką varginti, bet vertėtų įprasti prieš įvedant asmeninius duomenis ar slaptažodžius patikrinti, ar naršyklės adreso laukelyje yra tikrai norima svetainė, o ne jos kopija. Atsargumas praverčia ir prieš spustelint neaiškias nuorodas – pamatyti, kur jos veda, daugelyje naršyklių galima tiesiog užvedus pelės žymeklį. Apatiniame kairiajame programos kampe parodoma, kur nuoroda nuves“, - pataria Jolanta Leškytė, ESET saugumo sprendimams šalyje atstovaujanti bendrovės „NOD Baltic“ pardavimų vadovė.

„Socialinių tinklų svetainės yra vienas iš populiariausių internetinių sukčių taikinių, mat čia susiburia gausios bendruomenės, kurias galima skirstyti pagal pomėgius ar kitus kriterijus“, – pasakoja J. Leškytė.

Pasak J. Leškytės, „Facebook“ vartotojams verta peržiūrėti ir profilio saugumo parametrus, ištrinti nenaudojamas socialinio tinklo programas. Augant į „Facebook“ besitaikančių grėsmių kiekiui, atsarga gėdos nedaro.

Vis nerimstantys internetiniai kenkėjai šio mėnesio pradžioje kelioms valandoms paralyžiavo socialinio tinklo „Twitter“ darbą. Kiek anksčiau šame trumpųjų žinučių tinkle taip pat plito skelbimai, siūlantys įsidiegti netikras antivirusines programas ar kitų programų atnaujinimus. Socialiniame tinkle „Facebook“ buvo siunčiamos nuorodos, vedančios į suklastotas svetaines, kurios plito per draugų žinutes jiems to nežinant. Dėl įvairių kenkėjiškų veiksmų ne visada buvo galima prisijungti prie pačios svetainės.

Šaltinio nuoroda: <http://www.lrytas.lt/-12507537421250474930-socialinio-tinklo-facebook-vartotojai-v%C4%97l-internetini%C5%B3-suk%C4%8Di%C5%B3-taikiklyje.htm>

Sveiki, jus ką tik nusipirko „Google“

Monika Bončkutė
Specialiai lrytas.lt, Čikaga

Nori privatumo? Išmesk kompiuterį, iš kurio monitoriaus jus stebi „Didysis brolis“. Iš esmės tai, ką daro „Facebook“, nėra jokia naujiena. Kiekviena kompanija, siūlanti kokias nors paslaugas nemokamai internete, sutartyje, kurią prieš uždėdamas varnelę „sutinku“, perskaito retas internautas, paprastai turi įtraukusi frazę apie duomenų panaudojimą.

Išvertus tą frazę iš teisinės į kasdienę kalbą sutartyse paprastai sakoma, kad su jūsų duomenimis kompanija gali daryti ką panorėjusi. Reikšdami savo nuomones ar skelbdami nuotraukas jūs visas teises į šią medžiagą perleidžiate paslaugas tiekėjui.

Tiek „Google“, tiek „Facebook“ pasilieka teisę saugoti vartotojų jiems suteiktą informaciją tol, kol jiems atrodys, kad to reikia; įskaitant ir tuos atvejus, kai vartotojas pašalina savo sąskaitą iš sistemos. „Facebook“ netgi vartoja atitinkamą terminologiją – sąskaitą galima „deaktyvuoti“ (angl. Deactivate account), tačiau ne „ištrinti“ ar „pašalinti“.

Bent jau šiuo atveju „Facebook“ sako tiesą – pasirinkus šią galimybę, jūsų sąskaita tampa neaktyvi ir nematoma jūsų draugams, tačiau ji lieka tokia, kokia buvusi, kompanijos serveriuose.

Jei po pusmečio ar net metų pakeisite savo nuomonę ir norėsite sugrįžti į „Facebook“ glėbį, prisijungę su senuoju vartotojo vardu ir slaptažodžiu ir vėl pamatysite savo kadaise paskelbtas mintis bei buvusius draugus kaip ant delno. Sveiki sugrįžę į nesunaikinamą virtualųjį pasaulį!

Šaltinio nuoroda: <http://www.lrytas.lt/-12654911851263353198-p2-nori-privatumo-i%C5%A1mesk-kompiuter%C4%AF-i%C5%A1-kurio-monitoriaus-jus-stebi-didysis-brolis.htm>

Tekstai 6 grupei

Išsiųsk laišką dešimčiai draugų, arba tave ištiks nelaimė

Žavinta Kiliūtė
Litas.lt

„Išsiųsk šį laišką dešimčiai draugų arba tau atsitiks nelaimė.“ „Persiuntus šį laišką kuo daugiau žmonių tave aplankys sėkmė.“ Atpažįstate? Tikriausiai tokių ir panašių elektroninių laiškelių, *Skype* ar *Messenger* žinučių esate gavę ne vieną. Tai vadinamieji „grandininiai laiškai“ (angl. „chain letter“). Jų turinys gali būti labai įvairus. Grandininiai laiškai skirstomi į tokias rūšis (iš Wikipedijos):

- apeliuojantys į sąžinę ir gailėstį (mergaitė serga – reikia jai padėti);
- apeliuojantys į geranoriškumą (pranešk visiems kaip apsisaugoti nuo infarkto);
- perspėjantys apie neegzistuojančius pavojus. Kartais vartotojai klaidinami nurodant kad koks nors jų kompiuteryje esantis sisteminis failas yra virusas arba perspėjami apie virusus, kurių esą nenustato jokios antivirusinės programos;
- žadantys naudą jų siuntėjui (jei išsiųsi – gausi kažką). Dažnai pateikiami „įrodymai“ – pasakojimai apie asmenį, kitados išplatinusį laišką ir po to greitai praturtėjusį;
- gąsdinantys (jei neišsiųsi šio laiško – tau galas). Dažnai pateikiami „įrodymai“ – pasakojimai apie asmenį, kitados neišplatinusį laiško ir dėl to esą nukentėjusį;
- gražios mintys (pasidalink šiomis puikiomis mintimis su draugais).

Nesvarbu, koks yra grandininio laiško turinys ar rūšis, visų jų tikslas – priversti žmogų persiųsti laišką kuo daugiau žmonių. Būtent taip ir negalima elgtis. Kodėl? Štai tik keletas iš daugelio priežasčių:

1. Grandininis laiškas gali būti apkrėstas virusu ar *Trojos arkliu*, tad atidarę ir persiuntę jį draugams, apkrėsite savo ir jų kompiuterius.

2. Masinis grandininių laiškų siuntimas apkrauna ir trikdo el. pašto serverių bei kompiuterio tinklų darbą.

3. Kenčiate nuo *spam'o*? Grandininiai laiškai puiki vieta išgauti jūsų el. pašto adresą. Kaip rodo patirtis, dažnai žmonės nesistengia ištrinti originalaus laiško, kuriame jau matosi krūvele adresų – tiesiog spaudžia *Forward*, surašo savo draugų adresus ir siunčia toliau. Taip net patiems ignoruojant grandininius laiškus jūsų el. pašto adresas gali būti įtrauktas į šią grandinę, na o *spameriams* telieka susirinkti adresus ir atakuoti jūsų pašto dėžutę begale *spam'o*.

4. Ir svarbiausia, tai tikras laiko švaistymas skaityti ir persiuntinėti grandininius laiškus. Tad ką darysite kitą kartą gavę grandininį laišką? Teisingai, jūs jo jokiais būdais nepersiųsite kitiems ir įspėsite atsiuntusį asmenį apie grandininių laiškų keliamą grėsmę.

Šaltinio nuoroda: <http://www.litas.lt/grandininiai-laiskai-%E2%80%93-kas-uz-to-slypi/>

Papildomas tekstas visoms grupėms

Trumpa atmintinė „Facebook“ vartotojams.

Jeigu per pastaruosius pora mėnesių nepakeitėte savo profilio nustatymų, jūsų asmeninė informacija ir nuotraukų albumai, jums to nežinant, greičiausiai matomi visiems „Facebook“ vartotojams. Informacijos saugumo ekspertai rekomenduoja šiuo nustatymus kuo skubiau pasikeisti.

1. Jeigu naudojate „Facebook“ anglų kalba, „Profile“ meniu susiraskite skiltį „Privacy Settings“. Paspauskite ant „Profile Information“ ir pasirinkite „Posts by Me“. Į tai įeina viskas, ką jūs skelbiate savo sienoje, taip pat ir nuotraukų albumai, video ir t.t. „Facebook“ šiuos nustatymus pakeitė į „Everyone“, tai yra, kad visą tą informaciją gali matyti bet kas. Rekomenduojama nustatymą pasikeisti į „Only Friends“. Tai reiškia, kad jūsų užrašys bei nuotraukas matys tik jūsų draugai.

2. Susiraskite skiltį „Search“. Joje yra užrašas „Allow“. Prie jo greičiausiai padėta varnelė. Tai reiškia, kad viskas, kam savo profilyje esate suteikę statusą „Everyone“, bus indeksuojama „Google“. Vadinasi, šią informaciją galės rasti „Google“ paieškos sistemos naudotojai, ne tik „Facebook“ nariai. Nuimkite minėtą varnelę, nebent esate labai atidžiai pasirinkę nustatymus ir esate tikri, kad nepageidautina informacija nepakliūs į „Google“.

3. Naudokitės draugų sąrašais (angl. „Lists“). Iškviėtę draugų sąrašą, paspauskite „Create a new list“. Tas pats draugas gali būti įrašytas keliuose sąrašuose. Svarbiausia, kad kiekvienas sąrašas

gali turėti skirtingus saugumo lygius. Pavyzdžiui, jeigu artimiausi draugai galės matyti viską, ką jūs rašote ar skelbiate savo sienoje, atsitiktiniams pažįstamiems ar kolegoms galėsite apriboti priėjimą prie nuotraukų albumų ar savo religinių bei politinių pažiūrų.

Šaltinio nuoroda: <http://www.lrytas.lt/-12654911851263353198-p2-nori-privatumo-i%C5%A1mesk-kompiuter%C4%AF-i%C5%A1-kurio-monitoriaus-jus-stebi-didysis-brolis.htm>